

National Pneumococcal Vaccination Program for Older Australians (Ogólnokrajowy Program Szczepień Pneumokokowych dla Osób w Starszym Wieku)

FACT SHEET

Czym jest Ogólnokrajowy Program Szczepień Pneumokokowych dla Osób w Starszym Wieku?

Aby zredukować liczbę zachorowań wywołanych przez bakterię pneumokokową [pneumokok - bakteria chorobotwórcza wywołująca jeden z rodzajów zapalenia płuc], począwszy od 1 stycznia 2005 osobom w wieku od 65 roku życia wzwyż będzie w ramach Ogólnokrajowego Programu Szczepień Pneumokokowych dla Osób w Starszym Wieku przysługiwać **bezpłatne szczepienie pneumokokowe**.

Dlaczego należy zaszczepić się przeciwko bakterii pneumokokowej?

Bakteria pneumokokowa wywołuje cały szereg infekcji i może nawet stanowić zagrożenie życia. Choroba pneumokokowa występuje nie tylko u dzieci. Osoby dorosłe powyżej 65 roku życia oraz dzieci poniżej 2 roku życia są bardziej narażone na nabawienie się choroby pneumokokowej niż reszta populacji. Nawet osoby o bardzo dobrym stanie zdrowia, w wieku od 65 roku życia wzwyż, są bardziej podatne na nabawienie się tej choroby.

W roku 2003 odnotowano 602 przypadki poważnych zachorowań, oraz 90 przypadków śmiertelnych, wśród Australijczyków w wieku od 65 lat wzwyż.

Jeszcze bardziej narażeni na zachorowanie są rdzenni mieszkańcy Australii. W związku z tym również w ramach programu National Indigenous Pneumococcal and Influenza Immunisation Program (ogólnokrajowego programu szczepienia ludności rdzennej przeciwko bakterii pneumokokowej i grypie) wykonywane są bezpłatne szczepienia przeciwko bakterii pneumokokowej oraz grypie dla wszystkich Aborygenów w wieku powyżej 50 lat, oraz tych w wieku od 15 do 49 roku życia o podwyższonym czynniku ryzyka.

U osób dorosłych, płatowe [pneumokokowe] zapalenie płuc jest najczęstszą formą poważnej (inwazyjnej) choroby pneumokokowej. Zachorowanie na nią

wymaga zwykle hospitalizacji. Innymi postaciami choroby pneumokokowej są zapalenie opon mózgowych (meningitis) oraz posocznica (septicaemia).

Choroba pneumokokowa może pojawić się o każdej porze roku, choć najczęstsze przypadki zachorowań mają miejsce w zimie i na wiosnę. Zaszczepienie się pomoże ci ochronić się przez bakterią pneumokokową.

Oznaki i symptomy

Bakteria pneumokokowa może wywołać szereg chorób, w zależności od tego którą część ciała zainfekuje, np.:

- **zapalenie płuc [pneumonia]** - infekcja płuc. Symptomy to m.in. gorączka, kaszel, bóle piersi i problemy z oddychaniem, np. duszności.
- **zapalenie opon mózgowo-rdzeniowych [meningitis]** - infekcja membran (opon) okalających mózg i rdzeń kręgowy. Symptomy to m.in. wysoka gorączka, ból głowy, sztywność karku, nudności i wymioty, oraz czasem śpiączka.
- **bakterimia [bacteraemia]** - pojawienie się bakterii we krwi (zwane również posocznicą); to bardzo poważna choroba. Symptomy to m.in. gorączka, ból głowy oraz skurcze i bóle mięśniowe.

Jak często należy się szczepić?

Dla grupy wiekowej 65 lat i więcej zalecana jest jedna dawka szczepionki w 65 roku życia lub jego okolicach, a następnie pojedyncza dawka przypominająca [booster dose] 5 lat później.

Osoby, które w okresie ostatnich 5 lat szczepiły się na bakterię pneumokokową, powinny poradzić się np. swojego lekarza rodzinnego, czy w danym momencie wskazane jest szczepienie powtórne. Powtórne szczepienie przed upływem co najmniej 3 lat nie jest zalecane z powodu zwiększonego ryzyka wystąpienia lokalnych odczynowości.

Czym różni się infekcja pneumokokowa od infekcji meningokokowej?

Infekcja meningokokowa wywoływana jest przez inny rodzaj bakterii niż infekcja pneumokokowa. I chociaż infekcja meningokokowa może dotknąć wszystkie grupy wiekowe, atakuje głównie dzieci poniżej 5 roku życia oraz młodych ludzi w wieku od 15 do 24 lat. Infekcja meningokokowa objawia się zazwyczaj w postaci zapalenia opon mózgowych (meningitis) oraz posocznicy (septicaemia).

Jak roznoszone są bakterie pneumokokowe?

Bakterie roznoszone są w kropelkach wydzieliny z ust lub nosa podczas kasłania czy kichania, i poprzez kontakt z przedmiotami skażonymi zainfekowanymi

kropelkami. U osób zdrowych nie powoduje to zwykle żadnych skutków chorobowych, jednak u osób w grupach podwyższonego ryzyka oraz tych o obniżonej odporności może wywołać chorobę pneumokokową. Do infekcji dochodzi gdy bakteria pneumokokowa dostaje się do organizmu przez gardło lub nos, lub we wdychanym powietrzu do płuc. Okres inkubacji (okres czasu po jakim bakteria zaczyna wywoływać oznaki i symptomy) dla choroby pneumokokowej może wynieść zaledwie 24 godziny.

Jak mogę się przed tym zabezpieczyć?

Szczepionka pneumokokowa stosowana w tym Programie nosi nazwę PneumoVax®23. Zapewnia ona ochronę przed 23 najczęstszymi szczepami bakterii pneumokokowej, odpowiedzialnymi za większość przypadków zachorowań wśród osób dorosłych w Australii. Ponieważ istnieje niewielka liczba odmian bakterii nie objętych tą szczepionką, więc w przypadku pojawienia się jakichkolwiek oznak czy symptomów choroby pneumokokowej należy zawsze udać się do lekarza po poradę, nawet jeśli ma to miejsce u osoby już zaszczepionej.

Szczepionkę pneumokokową można przyjąć jednocześnie ze szczepionką na grypę, należy jednak pamiętać, że szczepionkę na grypę należy powtarzać co rok.

Jeśli już kiedyś chorowałem na infekcję pneumokokową, czy nadal powinienem się zaszczepić?

Istnieje wiele różnych szczepów bakterii pneumokokowej, i infekcja bakterią jednego typu nie zapewnia odporności na pozostałe odmiany. Dlatego też zalecane jest zaszczepienie się.

Gdzie mogę się zaszczepić?

Szczepienie wykonać może każdy ośrodek szczepień, lekarz rodzinny czy ośrodek zdrowia. Dla osób w wieku od 65 roku życia wzwyż szczepienie jest bezpłatne, nie trzeba więc wcześniej zakupywać szczepionki w aptece.

Czy szczepionka ma jakieś efekty uboczne?

Szczepionka jest bardzo bezpieczna. Niektóre osoby mogą odczuć łagodne skutki uboczne szczepionki pneumokokowej, takie jak lekki ból czy opuchliznę w miejscu jej wstrzyknięcia, oraz - w sporadycznych przypadkach - stan podgorączkowy. Podobnie jak w przypadku każdego innego leku, szczepionki mogą wywołać gwałtowną reakcję alergiczną, ale prawdopodobieństwo tego jest niezwykle niskie.

Dodatkowe informacje

Aby uzyskać dodatkowe informacje na temat Programu, należy przede wszystkim skontaktować się ze swoim lekarzem rodzinnym lub kliniką wykonującą szczepienia. Można też zwrócić się do swojego stanowego/terytorialnego wydziału zdrowia pod podanymi niżej numerami telefonów.

Stan/Terytorium	Numer kontaktowy
Australian Capital Territory	02 6205 2300
New South Wales	Placówki publicznej służby zdrowia (szukaj pod "Health" w białej książce telefonicznej)
Northern Territory	08 8922 8044
Queensland	07 3234 1500
South Australia	08 8226 7177
Tasmania	03 6222 7724 lub 1800 671 738 (tylko na Tasmanii)
Victoria	1300 882 008
Western Australia	08 9321 1312

Dodatkowe informacje uzyskać można również w Infolinii Immunizacyjnej pod numerem **1800 671 811** lub na stronie internetowej Immunise Australia Program (programu powszechnego szczepienia Australijczyków)
<http://immunise.health.gov.au/olderaus/pneumococcal.htm>

Uwaga: National Indigenous Pneumococcal and Influenza Immunisation Program (ogólnokrajowy program szczepienia ludności rdzennej przeciwko bakterii pneumokokowej i grypie) zapewnia bezpłatne szczepienie pneumokokowe dla wszystkich Aborygenów w wieku powyżej 50 lat, oraz tych w wieku od 15 do 49 roku życia w grupach podwyższonego ryzyka. Grupy podwyższonego ryzyka obejmują osoby z takimi chronicznymi schorzeniami jak upośledzenie systemu odpornościowego, zakażenie wirusem HIV, ostra niewydolność nerek, problemy na tle alkoholowym, choroby serca czy płuc oraz palenie niktyny.